

Zápis ze Setkání platformy V4Biochar 13.9.2024

1) Lukáš Trakal – přivítání hostů

2) Děkan FŽP ČZU Michael Komárek – přivítání hostů za Fakultu životního prostředí

3) Krátké představení účastníků setkání

4) Přednáška **Prof. Ondřeje Maška** – biocharové centrum UK Biochar Research Centre, Edinburgh, výzkum už 15 let (přednáška dostupná na MS Teams nebo na vyžádání)

- založeno r. 2009 na podporu výzkumu zachycování a ukládání CO₂

- zaměřeno na integraci biocharu v bioekonomických systémech

- multidisciplinární a interdisciplinární centrum, člen IBI

- výroba a vývoj biocharu v různých měřítcích

- pdf přednášky přiloženo k zápisu

Diskuze po přednášce na téma ekonomiky biocharu -> cena je stále vysoká pro zemědělství – co ho zkombinovat s minerálními hnojivy? -> zatím není moc obvyklé, hlavně kvůli nedostatku biocharu

Dotaz, zda jde mikroplasty (MP) odbourat pyrolýzou? O. Mašek má publikované články, kde zjišťovali, zda jde kompost s plastovým pytlek zpyrolyzovat – pokud to byl PE, byl zpyrolyzován bez toxických vedlejších produktů; PVC by dobrá volba nebyla, jiné plasty ale problémy dělat nemusí -> M. Pohořelý – u MP je problém, že chybí standardizace měření MP v různých materiálech. Pro PE je ~450 °C bezpečná teplota pro vypaření; pokud je teplota vyšší, je to bezpečné, vznikají vlastně prchavé hořlaviny a MP v biocharu nezůstávají

Dotaz na květináče s obsahem biocharu -> materiál ze směsi biocharu s nějakým polymerem, biochar je o velikosti kolem 100 µm, při jeho přidavku do fólií musí být jemnost ještě větší

Dotaz na situaci v UK z hlediska legislativy biocharu – zřejmě budou sledovat, co se děje v EU a pak provedou obdobnou úpravu

5) Lukáš Trakal – informace k založení „**Biocharového spolku**“ – aby bylo možno neutrálně komunikovat s úřady, ČZU byla oslovena být v jeho čele jakožto „neutrální“ člen (v protikladu ke členům z komerční sféry) – 9 zakládajících členů včetně kolegů ze Slovenska – se založením pomáhá Středočeské inovační centrum

Smyslem je profesionalizace platformy – poradenské a konzultační služby, pořádání workshopů, konferencí apod.

Působení v Praze (na ČZU), zaměření na český a slovenský trh, s cílem posílit pozici v regionu V4.

6) Lukáš Trakal – na ČZU vznikne také **Mezifakultní biocharové centrum**

Spolupráce jednotlivých fakult v rámci ČZU, sjednocení výzkumných aktivit zaměřených na biochar. Součástí bude pyrolyzní jednotka v měřítku poloprovozu. Budování pracoviště od roku 2025.

7) Plenární diskuze

Aktivita v prostoru V4? -> T. Blaha (Cirkus C) – otázka, zda je nějaký silný partner v Polsku, také by stálo za to brát v potaz Ukrajinu? -> L. Trakal – v Polsku potenciál je, v Maďarsku ale slabé, tam je pouze vazba s jedním kolegou (Edward Someus), moc ta spolupráce s Maďarskem jinak nefunguje -> M. Marynčák – byli v Maďarsku na konferenci, navázali spolupráci, zajímali se, mají i laboratorní vybavení – je to silná maďarská univerzita, která by se dala propojit s platformou

M. Klinčok – k situaci v Polsku – v rámci výzkumu klimatické adaptace spolupracují s polskými partnery, které mohou taky oslovit a dát na ně kontakty, které mohou sdílet

M. Vosátka – společným cílem platformy, resp. spolku by mělo být dostat biochar do dotační politiky, to považuje za zásadní věc, která otevře možnosti společné spolupráce. Zajímaly by ho zkušenosti z UK, jak to funguje tam -> O. Mašek – u nich se zatím téma biocharu do vládních kruhů nedosáhlo -> M. Vosátka – kdyby se podařilo dostat i do národních politik financování výzkumu, byl by to velký pokrok -> L. Trakal – v rámci spolku by na toto téma měl být alokovaný člověk, kdo by na tom pracoval

J. Filip – účelem spolku by mělo být získávání společných prostředků na výzkum. Obdoba s Nanoclusterem – smyslem je v rámci velké společnosti dávat dohromady konsorcia, vyjednávat s grantovými agenturami nad vypsáním grantových programů apod.

M. Vosátka – 2 skupiny členů – vědci (potřebují peníze na výzkum), firmy potřebují vědu využít v promoci svých produktů, aby je dostali na trh. Společně je potřeba to dostat do povědomí společnosti na všech úrovních, aby bylo oboje efektivnější.

L. Trakal – je skvělé, že už teď funguje platforma, že tu spolu sedí vědci a zástupci firem, aby vědecké objevy nezůstávaly jen v „šuplíku“, aby lidé z praxe mohli přicházet s reálnými tématy, které pak vědci řeší.

M. Šimčík – firma Beepartner (představena jménem M. Vosátky) – firma v Moravskoslezském kraji, zajišťuje financování projektů revitalizace post těžebních krajin, mají zájem o implementaci biocharu pro tyto projekty

V. Řiháček – otázka, jak být konkurenceschopní i po certifikaci biocharu, i v protikladu k jiným hráčům, kteří třeba členové spolku nebudou a budou mít nižší kvalitu a levnější cenu -> M. Vosátka – musíme se snažit přesvědčit úřady a odběratele, že ty naše standardy mají tu svoji kvalitu -> V. Řiháček – nejdůležitější je možná začít od lobbingu, že potřebujeme standardy biocharu např. do dotačních programů.... Je třeba cílit jak „nahoru“, tak na investora -> M. Hausenblas – přinejmenším by měla vzniknout technická norma -> V. Řiháček – přesně toto by měla dělat platforma a speciální osoba, to se nedá dělat po večerech -> M. Vosátka – a proto budeme mít standard -> V. Řiháček – jak se to bude ověřovat? Potřebujeme mít standardizované metody, kterými se to ověří, v normě

musí být stanoveny elementární zkušební metody -> M. Vosátka – mohlo by být, že bude produkt do zemědělství, který má certifikaci ÚKZÚZ a zároveň Spolku -> M. Vosátka – optimální by bylo, kdyby požadavek výběrového řízení byla standardizace -> co jsou ale ty vlastnosti pro standardizaci? -> M. Hausenblas – frakce, plocha, vlhkost...? -> L. Trakal si myslí, že tu standardizaci by měl dělat spolek jako autorita -> M. Pohořelý – u vlastností pro standardizaci záleží na tom, kam biochar půjde, zda je to beton, zemědělská půda, apod...víme, jak mají standardy vypadat, problémy mohou být s tím, to hlídat, ale zároveň víme, které parametry jsou podstatné. Je tak potřeba co nejdřív založit spolek, vytvořit normy, tlačit ÚKZÚZ a veřejné mínění. Je dobré taky říct, že normy jsou dobrovolné. Cílem je založit tedy co nejrychleji (pravděpodobně) klastr, získat finanční podporu a na jejím základě začít dělat kampaň a začít připravovat certifikaci, abychom se vyhnuli nekvalitním výrobkům ze třetího světa apod. -> V. Řiháček – je třeba, aby standardy členy zvýhodňovaly a ne nezvýhodňovaly, protože náklady na standardy budou -> M. Pohořelý si ale myslí, že všichni už ty analýzy stejně dělají, že to nebude něco navíc. Podniky pak budou rády, že budou mít nějakou důvěryhodnou metodiku, které se budou moct chytit. A i když jsou jiné vstupní suroviny a procesy, prostě se nastaví ve standardizaci víc kategorií jako např. v Německu -> M. Vosátka – zkušenost od producentů mykorhizy – dohodli se, kdo nabízí víc než 1 tunu, má povinnost si schovat vzorek a pokud bude reklamace, má spolek právo to zkontrolovat, že je to v pořádku -> M. Pohořelý – ano, toto do toho určitě patří, výrobce tím chrání i sám sebe.

D. Garcia – v PREOLU zatím EBC certifikát, nemají teď nic jiného, vyrábějí biopaliva už 20 let, jsou potřeba prohlášení o udržitelnosti, spočítané emise, biochar je tak pro ně vysoce zajímavý

M. Marynčák – velmi by jim pomohla spolupráce s vědeckou obcí, řeší komplexní zpracování BRO v širokém rozsahu, kuchyňský odpad z celé Bratislavy – jsou tam problémy se zpracováním, hygienizací, součástí i ekonomika procesu, pracuje se na energetickém zhodnocení, mokré i suché fermentaci, ekonomicky nejlepší zachytávání bioplynu, elektřina pro vlastní potřebu, pyrolýza ještě komplexně neběží. Rádi by se podělili o tyto komplexní znalosti s někým dalším, s kým by se dalo konzultovat...závod chtějí dobudovat asi do 2 let – zpracování BRO, výroba elektřiny a biocharu.

L. Trakal – zakončení diskuze a poděkování všem účastníkům.